

ชื่อโครงการวิจัย

ภาษาไทย ปัจจัยแวดล้อมทางการบริหารที่สัมพันธ์กับบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ ของ
สาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาษาอังกฤษ MANAGEMENT FACTORS RELATED TO INNOVATIVE ROLES OF
DISTRICT HEALTH OFFICERS IN THE NORTHEAST OF THAILAND

ชื่อผู้วิจัย นายประจักษ์ บัวผัน

สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

หมายเลขโทรศัพท์ 043 - 241333-40

ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยการวิจัยประเภท บัณฑิตศึกษา ประจำปี 2540

จำนวนเงิน 40,000.-บาท ระยะเวลาในการทำวิจัย 1 ปี

ตั้งแต่ 1 มกราคม 2540 ถึง 1 มกราคม 2541

ชื่อเรื่องวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย การวิจัยแนวคิดลุ่มทางการบริหารที่สัมพันธ์กับบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์
ของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อผู้ทำการวิจัย นายประจักษ์ บัวผัน

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับของบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ของสาธารณสุขอำเภอที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ต่างกัน 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล และทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลง กับบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ของสาธารณสุขอำเภอ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง แรงกดดันจากผู้บริหาร และแรงกดดันจากประชาชน กับบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ของสาธารณสุขอำเภอ 4) เพื่อสร้างสมการในการทำนายบัณฑิตวิทยาลัยแนวคิดลุ่มทางการบริหารที่มีผล ต่อบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ของสาธารณสุขอำเภอ ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ โดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างบัณฑิตวิทยาลัยใน และภายนอกทางการบริหาร กับบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสร้างสมการในการทำนายบัณฑิตวิทยาลัยแนวคิดลุ่มทางการบริหารที่มีผลต่อบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ ของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 298 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ ได้จำนวนตัวอย่าง 171 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบโดยแบ่งค่าคะแนน เป็น 4 ระดับ ดำเนินการระหว่างเดือน มกราคม ถึง มีนาคม 2540

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับของบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ของสาธารณสุขอำเภอ พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง คือมีระดับของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 (SD = 0.28) โดยแยกแต่ละด้านตามลำดับดังนี้ คือ การอยู่กับการเปลี่ยนแปลง มีระดับของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 (SD = 0.47) การคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ มีระดับของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 (SD=0.34) และการจัดการการเปลี่ยนแปลง มีระดับของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 (SD = 0.33)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับของ บทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ ของสาธารณสุขอำเภอ ระหว่างผู้ที่มีการศึกษามากกว่าปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. คุณลักษณะส่วนบุคคล ในด้าน อายุ และประสบการณ์ทางการบริหาร มีความสัมพันธ์ในเชิงผกผัน กับบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (r=-.1869 และ -.2306 ตามลำดับ)

4.ทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับ บทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ของสาธารณสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (r = .5688)

5. แรงกดดันจากผู้บริหาร และแรงกดดันจากประชาชน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ของสาธารณสุขอำเภออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (r=.2600 และ r=.4106 ตามลำดับ)

6. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา (X₂) และทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลง (X₄) มีอิทธิพลต่อบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ของสาธารณสุขอำเภอ ซึ่งได้สมการในการทำนายบทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์ของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ

$$Y_t = 2.166 + .248 (X_4) + .128 (X_2)$$

RESEARCH TITLE: MANAGEMENT FACTORS RELATED TO INNOVATIVE ROLES
 OF DISTRICT HEALTH OFFICERS IN THE NORTHEAST OF THAILAND
 AUTHOR : MR.PRACHAK BOUPHUN

ABSTRACT

The purpose of this research was to study (1) the level of innovative roles of district health officers whose personalities are different, (2) the correlation between their personal characteristic, their attitude towards change and their innovative roles, (3) the correlations between the pressure from administrators , public pressure and the innovative roles of district health officers, and (4) to develop an equation to predict external factors of management which affect the innovative roles of district health officers.

The population of research from which the sample was drawn consisted of 298 district health officers in the northeast region. One hundred and seventy one district health officers were randomly selected as the sample. The percentage, mean, standard deviation,t-test, correlation coefficient and multiple regression were computed to examine the correlation among the internal and external factors of management and the innovative roles of district health officers. The level of significant was the .05 level.

The results indicated that :

1.The mean of the innovative roles of district health officers was 2.98 (SD=0.28), indicating a moderately high level. When such factors as living with change, inovative roles, and change in management were analyzed ,the means were 2.54 (SD=0.47),3.20 (SD=0.34) and 3.22 (SD=0.33) respectively.

2. There was a statistically significant difference between the the innovative roles of district health officers whose educational background was lower than the Bachelor degree level and the innovative roles of those whose educational background was higher than the Bachelor degree at the 0.5 level.

3. The reverse correlation between age and administrative experience and the innovative roles of district health officers was significant at the .05 level.

4. The correlation between attitude towards change and innovative roles of district health officers was significant (r=.5685) at the .05 level.

5. The correlation between the pressure from administrators ,public pressure and the innovative roles of district health officers were significant (r=.2600), and (r=.4106) respectively at the .05 level.

6. Their personnel qualification, such as educational background (X₂) and their attitude (X₄) towards change have influenced the innovative roles of district health officers. The equation in order to predict the management factors which affect the innovative roles of district health officers was $Y_t = 2.166 + .248 (X_4) + .128 (X_2)$